

Од македонското црковно минато (2)

Славе Николовски – Катин

МИТРОПОЛИТ КИРИЛ ОСНОВОПОЛОЖНИК НА БРОЈНИ ЦРКВИ ВО ДИЈАСПОРАТА
Митрополитот Кирил беше избран за прв надлежен архијереј на Американско - канадско-австралиска македонска православна епархија, со која раководеше повеќе од две децении. Тој уште од млади години покажал верност и преданост на македонката кауза, која пред сè се состои во зачувување на националната свест на Македонците, особено во дијаспората

Кога се пишува за македонските православни цркви во пекуокеанските земји, Австралика, Канада и САД треба да се подвлече придонесот на сите поглавари, бројни митрополити и свештенослужителна МПЦ – Охридска архиепископија. Меѓутоа, улогата и придонесот на митрополитот господин Кирил (Никола Поповски) беше огромна и остави значајни траги во формирањето на македонски православни духовни, национални и културно – просветни центри во прекуокеанските земји. Притоа, организираното живеење на Македонците од сите делови на поделена Македонија го одредија својот паат кон Сонцето и кон иднината на слободна Македонија. Целиот свој живот ќе го посвети на духовно-црковното и националното обединување на македонскиот народ.

Инаку, архијерејот Митрополитот Кирил беше по хиротонија во составот на македонскиот православен Епископат и еден од потписниците на историската Одлука на Светиот архијерејски синод на Македонската православна црква (од 1967 година) за возобновување на целосната духовна и канонска автокефалност на Охридската архиепископија,

Неговото високопреосвештенство, митрополитот полошко-кумановски господин Кирил (Никола Поповски) е роден на 23 јули 1934 година во Царев Двор, Преспанско, почина на 10 јуни 2013 година и е погребан во црквата Св. Ѓорѓи во Дељадровце. Основно образование завршил во своето родно место со одличен успех, а Богословија во Призрен. Потекнува од благородното христијанско, православно семејство Поповски, кое ова презиме го добило затоа што со векови било посветено на Бога и на Црквата Христова. Неговите предци повеќе од 300 години наназад на Црквата на македонскиот народ ќе и посветат 32-јца свои луѓе во свештенички чин. Еден од нив, и познатиот репортер на Македонското радио, Панде Поповски, беше ракоположен во свештеник.

Ова во младиот Никола уште повеќе ја поттикнало љубовта кон Бога, која дополнително ќе биде стимулирана од свештеникот во царевдворската црква “Свети Никола”. Во него дефинитивно ќе надвлее желбата да се посвети на Божјата наука наместо школувањето да го продолжи во некоја од воените школи, што исто така било во план. Вратите на Воената академија за него останале затворени, бидејќи татко му Бојан на почетокот од педесеттите години од 20-тиот век не влегувал во колективот и не давал ниту од стоката, ниту пак педа од својата земја за формирање на задругата во Царев Двор. Поради тоа властите во бивша Југославија, односно во НР Македонија, го сметале за непријател. Затоа Никола Поповски наместо на тогашната Југословенска армија, станал војник на Бога.

Цар Самоил / Св. Никола во Царев Двор

Од мал, како четврто дете, меѓу осумте рожби на неговите родители Милица и Бојан Поповски, токму покрај топлото родно огниште ќе се соочи со типично македонско благородно извориште на православната вера и на оригинално македонољубие, чија света традиција ќе му го осмисли животот.

Овде за него, покрај богосознанието од тврдокорните православни верници, меѓу кои растел, а подоцна и од древните богослужбени текстови, зачувани во долапите и во ковчезите на прадедовските поколенија, благородието ќе му претставува и оној здрав, изворен македонски патриотизам кај неговите родители, дедовци, баби, и други роднини, со кои бил опкружен. Уште на детска возраст ќе го почувствува мирисот на темјанот во убавата црква во Царев Двор, посветена на Свети Никола. Одејќи секојдневно во Основното училиште, кое се наоѓа во близина на овој храм, младиот Никола често ќе навраќа во него.

Од поголемиот број пријавени кандидати на приемниот испит за запишување во призренската Богословија, што се одржал во 1951 година во Скопската митрополија, како одличен ученик и со од Бога даруваниот убав глас бил примен заедно со уште малкумина други кандидати. Тоа е првата повоеана генерација од Македонија, која се здоби со богословска наобразба во траење од пет години.

Еден период минува низ многу тешки животни искушенија, бидејќи во времето во кое се школувал, честопати се пропагирало дека верата е опиум за луѓето. Го издржал и тоа премрежје и во 1956 година се здобил со диплома за завршено петгодишно богословско училиште. По дипломирањето на Богословијата, Никола ја отслужува воената обврска во Сремска Митровица во траење од две и пол години.

По враќањето од војската, во 1962 година младиот богослов бил примен на работа како службеник во Скопската митрополија. Во Скопје го доживува катастрофалниот земјотрес од 26 јули 1963 година. Притоа, заедно со протојерејот Славко Димевски и со својот школски другар Александар Цандовски, вложува максимални напори за спасување на архивската

документација на Македонската архиепископија, која ќе биде пренесена во резиденцијата на тогашниот архиепископ охридски и македонски господин господин Доситеј.

На Благовештение, 7 април 1964 година, ќе се замонаши во манастирот “Раѓање на Пресвета Богородица” кај Кичево и со радост ќе го прими името на македонскиот рамноапостол свети Кирил Солунски. Притоа од страна на Неговото блаженство, архиепископот г.г. Доситеј, ќе биде ракоположен во чин ероѓакон, а по кратко време бил унапреден во архиѓаконски чин. Во тоа својство, пролетта 1965 година, младиот архиѓакон Кирил ќе го придружува поглаварот на Македонската православна црква, архиепископот г.г. Доситеј, при посетата на САД и Канада, каде асистира на празникот Цветници при евангелисувањето на првата македонска православна црква во Торонто, посветена на Свети Климент Охридски. На Томина недела, пак, ќе учествува во осветувањето на храмот посветен на Пресвета Богородица во американскиот град Колумбос, во Охајо.

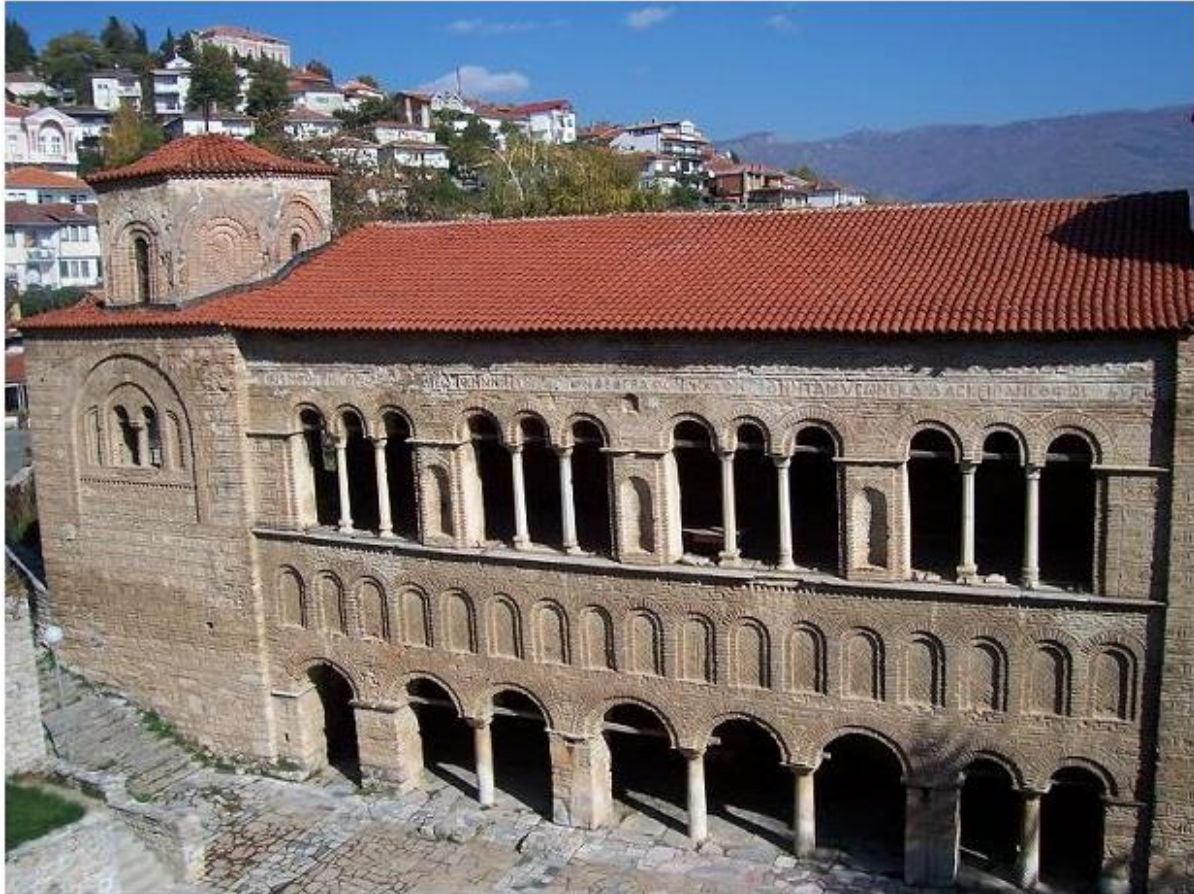
Во текот на едномесечниот престој во САД и Канада (во споменатата 1965-та година) високата делегација на МПЦ ќе ги посети и Гери (Индијана), Сиракуз и други градови. По враќањето од САД и Канада, со благослов на поглаварот на МПЦ, архиепископот г.г. Доситеј, но и на поглаварот на СПЦ, патријархот г.г. Герман, архиѓаконот Кирил е испратен на студии во Московската духовна академија во градот Загорск. Со тоа само се потврдува дека неговото минато е кристално чисто.

Меѓутоа, по две години студирање, односно по завршувањето на првиот степен, ќе биде повикан да се врати во татковината заради исполнување на повозвишени духовно-црковни

и национални интереси на Македонија, на Македонската православна црква и на македонскиот народ.

На 5 јули 1967 година Светиот архијерејски синод на МПЦ го избрал за викарен епископ со титула Тивериополски. Од тој ден г. Кирил станува најмладиот

член на САС. По унапредувањето во чин архимандрит, на 11 јули истата година, во предвечерието на празникот посветен во чест и слава на првоврховните апостоли Свети Петар и Свети Павле, е извршено наречението во епископски чин, а утредента, на самиот ден Петровден, ќе биде хиротонисан за викарен епископ Тивериополски.

Св. Софија во Охрид

Како член на Синодот веднаш се вклучува во довршувањето на обемниот елаборат за возобновување на автокефалноста на Охридската архиепископија.

Пет дена подоцна (на 17 јули 1967 година) Светиот архијерејски синод на МПЦ ќе одржи седница во црквата “Света Богородица Перивлепта” во Охрид, на која ќе биде донесена историската Одлука за целосно возобновување на автокефалноста на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква. По потпишувањето од страна на сите членови на Синодот: архиепископот г.г. Доситеј и митрополитите г. Климент, г. Наум, г. Методиј и г. Кирил, Одлуката истиот ден беше презентирана пред членовите на Третиот црковно-народен собор, што се одржа во Катедралниот храм на охридските архиепископи “Света Софија”.

На овој собор г. Кирил е избран за прв надлежен архијереј на штотуку востановената Американско-канадско-австралиска македонска православна епархија, со која ќе раководи повеќе од две децении. Целиот свој живот ќе го посвети на духовно-црковното и националното обединување на македонскиот народ. Зема учество во повеќе делегации на МПЦ за запознавање на сестринските цркви со возобновата на автокефалноста на Црквата на македонскиот народ, преку презентација на опширниот елаборат. Истовремено ја извршувал и функцијата претседател на Комисијата за враќање на тогашните македонски богослови од богословиите на СПЦ.

Во 1968 година, како надлежен архијереј на Американско-канадско-австралиската македонска православна епархија, ја реализира првата визитација на северноамериканскиот континент. За време на едномесечниот престој во САД и Канада ќе го освети третиот македонски православен храм на американските простори, црквата “Свети Ѓорѓи” во градот Сиракуза-Њујорк, а ќе посети и други градови во кои го отвори процесот за формирање македонски православни црковни општини и за изградба на нови цркви под јурисдикција на Светиклиментовата МПЦ. Во нив митрополитот г. Кирил во наредните повеќе од две децении ќе одигра видна улога, отргнувајќи повеќе илјади Македонци од српски, грчки, бугарски и други цркви за да се црквуваат во македонските православни храмови. На тој начин беше спречена натамошната денационализација на македонскиот народ на тие простори.

По враќањето од САД врши интензивни подготовки за реализација на првата посета на Македонците во Австралија. Притоа со одбран тим на свои најблиски соработници ги изработува клучните документи: првата епархиска Конституција со експозе и новите правилници за македонските црковни општо усогласени со светите канони и новиот Устав на МПЦ. Според нив ќе бидат формирани и ќе работат новосоздадените парохии на МПЦ со новите цркви. Всушност, првата канонска визитација на Австралија ќе ја изврши на почетокот од 1969 година заедно со митрополитот дебарско-кичевски г. Методиј. По враќањето од петтиот континент врши обемни подготовки за посета на Канада и САД. Во канадската метропола Торонто, каде Македонската етничка заедница е најбројна, ќе биде неговото седиште и тука презема темелни потфати за формирање на првите органи и тела на епархијата.

Св.Климент Охридски во Торонто

На 10 август 1969 година во катедралниот храм “Свети Климент Охридски Чудотворец” во Торонто, со величествени свечености, ќе биде извршено неговото востоличување во епископскиот Светиклиментов трон на Американско-канадско-австралиската македонска православна епархија. Чиноначалствуваше Неговото високопреосвештенство, митрополитот дебарско-кичевски г. Методиј.

Во 1971 година, кога во МПЦ ќе биде востановена Полошко-кумановската епархија, митрополитот г. Кирил ќе биде одбран за нејзин прв администратор со сите права и надлежности кои произлегуваат од Уставот на МПЦ. Неговото архипастирствување со оваа епархија ќе биде крунисано со најголем успех преку возвеличаемото потврдување на Шар Планина во македонски православен Сион преку изградбата на манастирскиот комплекс посветен на Свети Наум Охридски Чудотворец. Ова македонско православно светилиште се вшнее на 2000 метри надморска височина и тоа на вакавското место Попова Шапка.

Под неговото мудро архипастирско раководење, во двете епархии се изградени, реновирани и преуредени преку стотина храмови на МПЦ. Меѓутоа, духовно-црковните и националните постигнувања, особено на планот на обединувањето на Македонците во целиот свет, односно од сите делови на Македонија, имаат непроценливо значење.

Тие резултати ќе придонесат во 1972 година митрополитот г. Кирил да биде поставен за претседател на Одборот за изградба на Соборниот архиепископски храм “Свети Климент Охридски” во Скопје, потоа за претседател на Одборот за извршување на првото мироварение по возобновувањето на автокефалноста на нашата света Црква, а од 1996

година станува претседател на Хуманитарната организација “Милосрдие” при МПЦ, која досега има обезбедено храна, лекови, медицински помагала, разни апарати и друго во вредност од десетина милиони евра. Помошта се распределува на најбедните, гладните, изнемоштените, на здравствени домови, на селски и други помали амбуланти и асоцијации во Република Македонија на кои им е најпотребна. Во “Милосрдие” најголемиот хуманитарен дострел го достигна во војната во Република Македонија 2001-2002 година, кога помошта за загрозеното население значеше да се опстои во живот.

Извонредните резултати ќе го поттикнат третиот поглавар на автокефалната Македонска православна црква, Неговото блаженство архиепископот охридски и македонски господин господин Гаврил, во една пригода да изјави дека ...она што го работи владиката Кирил е света работа. Тоа ќе го потврди и четвртиот поглавар на МПЦ, Неговото блаженство архиепископот господин господин Михаил.

Иако не ги очекувал, сепак, доделените награди и признанија на митрополитот г. Кирил се многубројни. Доделени му се: Златна плакета од Матицата на иселениците од Македонија, како и Орден заслуги за народ со сребрени зраци (25 мај 1984 година со Указ број 43 на тогашното Претседателство на СФРЈ, за неговите извонредни активности меѓу македонското иселеништво). Доби и Благодарница од еден од најстарите македонски фолклорни ансамбли “Гоце Делчев” од Скопје, потоа највисоките признанија од општините: Кратово, Крива Паланка, Куманово и други. Голем е бројот на специјалните плакети добиени од Македонската православна епархија за САД, Канада и Австралија, односно од македонските православни црковни општини во прекуокеанските земји, кои му беа врачувани на најголемите свечености по разни поводи, јубилејни одбележувања, како и при крупни остварувања во нашите црковни општини.

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН

МИТРОПОЛИТОТ КИРИЛ

SLAVÈ NIKOLOVSKI - KATIN

МЕТРОПОЛИТАН КИРИЛ

Екуменизмот во благородното Кирилово срце ќе биде почувствуван дури и во Ватикан. При секој негов престој во Светата Столица, од 1968 година до неговата смрт, тој бил удостоен со високи почести и пиетет.

Како најстар архијереј по хиротонија и архипастир со 40-годишно искуство и со значаен историски изминат пат во поновата историја на нашата света Црква, тој достоино беше респектиран од македонскиот народ и Македонската православна црква како голем борец и поборник за запазување на честа, достоинството и автокефалниот статус на нашата света Црква. Тоа особено се потврдувало на просторите од Полошко-кумановската епархија, која митрополитот г. Кирил ја возглавувал како нејзин надлежен архијереј.

Продолжи да го носи Светиот Крст врз своите плеќи и гордо и достоинствено ја изодуваше македонската Голгота, исполнувајќи секој свој чекор со молитви кон Бога за спасение на родната и мила Македонија, на благородниот македонски народ и на нашата Светиклиментова Македонска православна црква.